

Zwaartepunt ligt op teksten Duras *Haarlem's*
2036.1

Tegen de tachtig lijkt nog niet goed uitgekristalliseerd

HAARLEM — *Tegen de tachtig* van Mug met de gouden tand, dat gisteren zijn première beleefde in de Toneelschuur, heeft het ritme van een muzikale compositie. Stukken tekst worden begeleid door geluidsintermezzis die variëren van een ingehouden gesnik tot welluidende zang en zacht gefluister. Dit geheel wordt zelf weer bijna voortdurend voorzien van een achtergrondgordijn van jazz-achtige muziek van Keith Jarrett.

De drie actrices, die de stemmencompositie ten gehore brengen, hebben samen met regisseur Jan Ritsema voor de tekst van het stuk een keuze gemaakt uit het werk van drie bekende Franse schrijfsters, Marguerite Yourcenar, Marguerite Duras en Simone de Beauvoir.

Hoewel in een interview in deze krant Jan Ritsema nadrukkelijk stelt dat de voorstelling over vrouwen van nu gaat roept de opkomst van de actrices toch wel heel duidelijk associaties op met deze drie schrijfsters. Mouna Goeman Borgesius ziet er met een vormeloze jurk en een over het hoofd geslagen shawl precies uit als Yourcenar op de foto toen ze als

eerste vrouw lid werd van de Académie Française en met de twee andere actrices is het al niet anders. Maureen Teeuwen heeft een De-Beauvoirtulband om het hoofd en draagt de net verkeerde tuttige kleding waar deze schrijfster zich altijd in hulde. En Joan Nederlof heeft het geijkte hooggeschouderde mouwloze Duras-vest aan en een uilebril op.

Ze spreken de zaal aanvanke-lijk in het Frans toe, nemen plaats aan drie volgeladen schrijftafels en zetten een ritmisch gesnik in dat heel lang voortduurt, te lang. Dan begint een van hen iets te zeggen, de anderen vallen in en langzamer-

hand worden flarden tekst uit de film *Hiroshima mon amour* van Duras herkenbaar. Nadat de actrices uitgebroken zijn in joyeus gezang met brede arm-bewegingen volgt een stukje Yourcenar uit haar roman *Mémoires d'Hadrien* en dan wordt onder aanzwellend gefluister vrij veel geciteerd uit de bestseller van vorig jaar van Duras, *L'amant*.

De citaten gaan over liefde, dood en erotiek, waarbij het zwaartepunt op Duras is komen te liggen. Begrijpelijk, want Duras uit zich over die onderwerpen directer en mythischer dan de moraliserende De Beauvoir en de afstandelijke Yourcenar, hoe mooi deze laatste overigens ook schrijft.

Zolang de actrices zich aan deze teksten houden is de voorstelling redelijk interessant omdat die teksten toegankelijk zijn en mooi gestileerd gebracht worden, met af en toe een prettig opgeworpen erotisch been van Goeman Borgesius of lief-

Maureen Teeuwen als Simone de Beauvoir en Joan Nederlof (links) als Marguerite Duras in *Tegen de tachtig*, een Toneelschuurproductie.

desgezucht onder een fallusmicrofoon. Als later in de voorstelling echter de, naar ik vermoed, eigen inbreng van de actrices over dezelfde onderwerpen wordt uitgewerkt valt de strakheid in de mise-en-scène weg en als dan aan het einde onder heftig gezang wat boeken worden kapotgeslagen is de eerdere subtiliteit eveneens in stukken gegaan.

Deze laatste scènes zijn kennelijk nog niet voldoende uitgekristalliseerd, waardoor het geheel toch minder aanspreekt dan de vorige productie van De Mug, *Om Eleanor*. Maar Ritsema en zijn dames zullen het

vast nog wel voor elkaar krijgen om de voorstelling, die uit improvisaties is ontstaan, in de komende tijd wat meer te stroomlijnen. Het moet nog groeien heet dat.

TINEKE STRAATMAN

Voorstelling: *Tegen de tachtig*. Gezelschap: *Mug met de gouden tand*. Regie: Jan Ritsema. Vormgeving: Hans Klasema. Actrices: Mouna Goeman Borgesius, Joan Nederlof, Maureen Teeuwen. Gezien in De Toneelschuur, Haarlem, op 15 januari, première. Daar nog te zien t/m 21 januari.